

JOSIP NOVIN:

Postanek in razvoj zadružništva

Konec

Duša rochdalskih pionirjev je bil neki Howard, preprost predilec, anal fabet, brez vsake posebne izobrazbe, a poln navdušenja in dobre volje. On je zamislil štiri temeljne točke, na katerih sloni vse zadružništvo in katerim se ima zadružništvo zahvaliti za dosežene uspehe.

Howard je določil: 1) v konsumnih društvih treba prodajati samo proti gotovini in po dnevnih cenah; 2) dobiček se razdeli sorazmerno s konsumom vsakega člana; 3) vsak član ima samo en glas, ne glede na število deležev; 4) na vsak delež se razdeli ob zaključku leta mala dividenda.

S temi štirimi točkami so rochdalski pionirji postavili neomajne temelje, na katerih se danes dviga pomorna stavba svetovnega zadružništva.

Rochdalski pionirji, katerih je bilo 28, so ustanovili svojo zadružno leta 1813 s skromnim kapitalom od 28 funtov (po današnjem tečaju 550 pesov). Danes imamo na Angleskem 1364 zadružnih zvez s 6,215.000 člani s kapitalom od 275.130.000 funtov; te organizacije zaposlujejo 244.000 nameščen; njihova celokupna prodaja je znašala v letu 1932 približno 350 milijonov funtov in čisti dobiček je dosegel levo vsoto od 21 milijonov funtov. Samo za plače nameščencem so zadruge izdale v omenjenem letu preko 32 milijonov funtov. Ako pomnožite te zneske z 20, dobite vrednost v arg. pesih in primerno sliko veličine angleskega zadružništva, čigar početki so bili tako skromni in neznatni. Rochdalski pionirji so začeli z borimi 28 funti, njih nasledniki pa operirajo danes s stotinami milijonov in so varen faktor v gospodarskem življenju ogromnega angleskega imperija.

Ko so rochdalski pionirji postavili prvo zadružno na zdravo podlago in so se kmalu za tem pokazali prvi lepi uspehi, se je začelo to gibanje širiti po vsej Evropi in ostalem svetu in je danes velika pomena v gospodarskem življenju mnogih dežel.

Oglejmo si nekoliko razvoj zadružništva v posameznih državah!

Pričnimo z Rusijo, ki koraka danes na čelu zadružništva, saj tvori zadružništvo danes v Rusiji, lahko rečemo, temelji vsega gospodarstva.

Zadružno gibanje v Rusiji se je pričelo v drugi polovici 19. stoletja in je našlo največji razmah na deželi, kjer so se začeli združevati kmetje v svrbo izboljšanja svojega gospodarskega in socialnega položaja. Velik razmah so dobile ruske zadruge za časa svetovne vojne, ko jim je vlada poverila dobave za vojsko in za civilno prebivalstvo. Doba največjega razvoja pa se je pričela, ko je v Rusiji zakladal komunizem, ki je odpravil kapitalistično gospodarstvo, posvetil svojo pažnjo zadružništvu, mu dal vsjo potrebno finančno in zakonodajno pomoč. V Rusiji imamo danes več milijonov, v raznih zadrukah, preko 40.000.000 ljudi, torej skoraj tretjino celokupnega prebivalstva. Zadružnih podjetij je danes kakšnih 125.000 in celokupna letna prodaja je znašala leta 1932 fantastično vsoto od 15.000 milijonov rublov!

Vse ruske zadruge so združene v centralnem organizmu, nazvanem "Centrosyus", ki vodi skupno z državo monopol uvozne in izvozne trgovine. Centrosyus razpolaga z zadružnim kapitalom od 70 milijonov rublov, a ima razen tega kredite v blagu in denarju za kakih 280 milijonov rublov pri Ruski zadružni banki.

Zadružništvo je v Rusiji v največjem razvoju in njegova voditelja so si postavili za cilj, da mora do leta 1935 število članov narasti najmanj na 80 milijonov.

V Nemčiji se je razvijalo zadružništvo sprva zelo počasi. Krivi so bili temu neuspehi prvih zadrug, pa tudi Karl Marx sam, ki ni imel pravega razumevanja za zadružništvo in ni uvidel njegovega pomena. Za izboljšanje položaja delavskega sloja. Poleg tega je Bismark prepeval v dobi od 1879 do 1890, s posebnim zakonom, vsako delovanje socialističnim organizacijam, ki so bile glavne pobudnice na zadružnem polju. Šele po letu 1890, ko je bil omenjeni Bismarkov zakon preklican, se je nemško zadružništvo začelo svobodno razvijati ter je doseglo tako velik razmah, kakor na Angleskem. Pred nastopom Hitlerjeve vlade so imeli v Nemčiji preko 50.000 zadrug s 3 in pol milijoni članov. Letna prodaja je dosegla vrednost 1.300 milijonov mark in vloge v zadružnih hranilnicah so znašale skoraj 300 milijonov mark. Kakor vsako drugo delovanje, tako je danes v Ne-

mčiji tudi zadružništvo pod neposredno kontrolo režima, ki ne priznava svobode združevanja.

Podobno je tudi v Italiji, kjer je bilo zadružništvo lepo razvito, a zadružne organizacije, v kolikor se obstajajo, se morajo pokoravati brezpogojno naredbam režima in ni mogoče reči, da jih vodijo zadružniki po svoji lastni volji in uvidevnosti. Zadružništvo v naših krajih, ki se je bilo po vojni tako lepo razvilo, je pod fašizmom popolnoma propadlo.

V Franciji je prišlo zadružništvo do razmaha šele proti koncu 19. stoletja. Vsi prejšnji poskusi so se bili izjalovili, ker so prvotne zadruge bile postavljene na slabe temelje ter so prešle v roke kapitalistov, pa tudi zato, ker so nekateri hoteli dati politično barvo zadružnemu gibanju, ki je po svojem bistvu zgolj gospodarskega in socialnega značaja. Šele ko se je francosko zadružništvo otreslo teh prvotnih napak ter se reorganiziralo na podlagi uspešnih angleških izkušenj, je doseglo prave uspehe.

Danes obsega zadružništvo v Franciji skoro vsa polja gospodarskega delovanja ter ima preko 4 milijone članov. Letni obrat francoskih zadrug znaša okroglih 17.000 milijonov frankov.

V Belgiji je zadružništvo razcepilo, no v tri struje. Prva je socialistična, ki je najmočnejša in ima na svoji strani dve tretjini zadrug; druga je nadstrankarska in jo tvorijo večinoma državni uradniki; tretja je katoliška in obsega predvsem kmetijske zadruge, ki jih vodijo duhovniki. Socialistična skupina ima preko 300.000 članov in nje letni obrat znaša približno 800 milijonov; v drugi skupini je organiziranih 140.000 drž. uradnikov, katoliška skupina pa šteje kakšnih 100.000 članov.

Od drugih evropskih dežel naj omenim Dansko, kjer je zadružništvo, v razmerju s številom prebivalstva, razvito kot malokje drugod. Zadruge štejejo tam preko 1.300.000 članov in letni obrat znaša 150 milijonov kron.

V Argentini so postavili temelje zadružništvu tuji in značilno je, da je prvo tako ustanovo organiziral Anglež Charles Atwell; stori je to leta 1884 pod imenom "Sociedad Cooperativa de Almacenes". Deleži so bili po pet pesov vsaki in noben član ni smel imeti več ko 30 deležev. Zadruge se je razvijala zelo lepo do leta 1890; tedaj pa je nastopila v Argentini huda kriza, ki je uničila, med drugim, tudi to zadružno. Nje člani so bili namreč po večini uradniki, ki so v času krize izgubili službe.

Skoraj istočasno, leta 1885, je skupina priseljenih francoskih socialistov ustanovila konsumno društvo v skromni hišici, ki je stala na zemljišču, kjer se danes dviga kongres. Že po kratkih treh letih je morala ta zadruha likvidirati, ker so njeni voditelji zagrešili veliko napako: dajali so blago na upanje.

Tretji poskus je bil v letu 1898, ko je dr. Juan B. Justo ustanovil Delavsko konsumno društvo v ulici Méjico 2070 pod imenom "Cooperativa Obrera de Consumo". Zadružno so delavci v začetku sprejeli z navdušenjem, ki se je pa brž ohladilo; po treh letih so se člani razkropili in zadruha je propadla. Dr. Justo pa ni obupal; vedel je, da mora misel zadružništva zmagati prej ali slej tudi med argentinskimi delavci.

Leta 1905 je zbral okoli sebe kakšnih 30 podjetnih in delavnih mož ter ustanovil zadružno "El Hogar Obrero", ki je srečno premagala vse začetne težkoče, preživela dobre in čase ter tvori še danes središče in žarišče vsega tukajšnjega zadružnega gibanja. Okoli "El Hogar Obrero" so nastale zadruge vseh vrst in se je gibanje razširilo tudi v notranjost dežele. Danes imamo v Argentini, že kakšnih 230 zadrug z 80.000 člani in 12.000.000 pesov kapitala. Leta 1932 je znašal obrat \$5.000.000 pesov.

S podatki, ki so mi bili dostopni, sem skušal tu podati, vsaj v glavnih potezah, skromno sliko o postanku in današnjem stanju zadružništva v večjih državah Evrope ter v Argentini. Moj glavni namen je bil, predložiti, na podlagi prozaičnih števil, kako je na skromnih temeljih zrastle pomorna stavba. Zadružništvo, ki je danes sila v svetovnem gospodarstvu, je začelo delovati, lahko bi rekli, z onimi 28 funti, katere so si rochdalski tkalci odtrgali od ust. Od zadružništva živijo danes milijoni družin in milijonom delavcev je zadružništvo pomagalo, da so si ustvarili lepše in boljše življenjske prilike.

Tudi za nas, izseljence, je zadružništvo nad vse velike važnosti, saj nam edinole zadružništvo nudi možnost, da se gospodarsko organiziramo. Vse mimo si za vzglad onih 28 preprostih predilec, zberimo med seboj mal zadružni kapital in pričnimo z delom! Naj nas ne ustraši pichlost sredstev, malo število članov! Glavno je, da enkrat začnemo, da si postavimo tr-

MARSEILLESKI ATENTAT IN ODGOVORNOST MADŽARSKÉ

Mala antanta je opozorila Zvezonarodov, da madžarske zveze s teroristi tvorijo resno nevarnost za mir - Jugoslovanska vlada bo predložila spomenico, opremljeno z dokazili o krivdi Madžarske - Svet Z. N. bo o njej razpravljajl v januarju

Jugoslovanska vlada je sklenila obrniti pozornost Zveze narodov na nedopustne slike, ki jih je uradna in neuradna Madžarska vzdrževala s teroristi, kateri so izvršili atentat v Marseilleu. Morala se je odločiti za ta korak ne samo pod pritiskom javnega mnjenja v naši državi, ki je bilo že pred atentatom dobro poučeno o nepoštenih mahinacijah vzhodnih sosedov in ki sedaj zahteva, da se ugotove vsi krivci, ki so kakorkoli sodelovali pri zločinu, marveč tudi zato, da brani državo pred nedovoljenim vmešavanjem tujca v njene notranje zadeve. Slednjič je še v interesu mira potrebno, da se razkrijajo oni, ki podpirajo terorizem ter se s prizgano bakljo igrajo okrog sode, napolnjenega s smodnikom.

Nota jugoslovanske vlade

V četrtek popoldne je jugosl. zunanji minister Jevtič predložil Zvezi narodov važno noto. Stori je to sporazumno z ostalima zastopnikoma Male antante ter z zastopnikom Francije g. Lavalom.

Besedilo note se glasi:

"Ogubni marseilleski zločin, nad katerim se zgraža ves civilizirani svet, je primoral jugoslovansko vlado, da predloži svetu Z. N. nekatere posebno hude okoliščine, ki so jih dognale policijske preiskave v raznih državah in ki motijo dobro sosedstvo ter ogražajo mir med Jugoslavijo in njeno sosedo Madžarsko.

Jugoslovanska vlada je v svojem sporočilu od 4. junija opozorila zvezni svet na zločinsko delovanje gotovih teroristov, nastanjenih na madžarskem ozemlju, ter na pomoč in sodelovanje, ki so jih ti teroristi našli pri gotovih madžarskih oblastih".

Nota navaja potem, kako je jugoslovanska vlada pokazala tedaj svojo dobro voljo ter je začela z Madžarsko direktna pogajanja, da bi se nesporazumljenja odstranila. Dne 21. julija je bil v Beogradu sklenjen sporazum in Jugoslavija je bila že prepričana, da bo Madžarska prekinila vse zveze s teroristi.

"Vendar pa so preiskave, ki so se uvelde spričo atentata na kralja Aleksandra in na g. Barthoua, pokazale, da je bilo zločinsko dejanje pripravljeno in izvršeno s sodelovanjem onih teroristov, ki so se bili zatekli na Madžarsko in ki so v tej deželi že nadalje uživali isto strpnost, kakor prej.

"Samo ta strpnost je omogočila marseilleski atentat. Med atentatorje vimi sokrivci so teroristi, glede katerih je bila jugoslovanska vlada že sporočila madžarski vladi svoje pri-

den temeljni kamen, na katerem bo mo zidali polagoma, vztrajno in po jasnem načrtu našo zadružno. Nikjer ni zapisano, da bi mi ne mogli ustvariti ničesar, kjer so drugi mnogo naredili, morda še v težjih prilikah, nego so te, v katerih živimo.

Preden pa se lotimo konkretnega dela, moramo vedeti, kaj hočemo in kako moramo postopati, da izvedemo svoje načrte. Zato bom v nadaljnjem opisal podrobno razne vrste zadrug, njih organizacije in upravo, posebno poglavje pa bom posvetil argentinski zadružni zakonodaji. Poznavanje zakonških predpisov je neobhodno potrebno, ker zakon dovoljuje zadrugam mnoge prepravice, a jim tudi nalaga gotove dolžnosti, ki jih je treba točno izvrševati, ker sicer oblasti ne dovolijo obratovanja.

tožbe; izjave teh sokrivcev dokazujejo, da so našli na Madžarskem ne sagostoljubljenost, marveč, da so živeli skupno na njenem teritoriju do tik pred atentatom.

"Izsedki preiskave kažejo s posebno resnostjo in vznemirljivostjo na odgovornost madžarskih oblasti z ozirom na pomoč, ki so jo nudile terorističnemu delovanju nekaterih jugoslovanskih emigrantov. V podrobni spomenici bo Jugoslovanska vlada predložila svetu vse zadevne informacije in dokumente, ki so v njeni oblasti.

"Jugoslovanski narod, užaljen v dno duše, je prepričan, da se mora- jo popolnoma razkrijati vse okoliščine, ki so v zvezi s pripravo in izvršitvijo ogabnega zločina. Globoka žalost jugoslovanskega naroda se je spremenila, radi zgoraj navedenih dejstev, v močno zgražanje nad vse mi onimi, ki so inspirirali atentat ter pomagali izvršiti ga in ki se vsi nahajajo izven jugoslovanskih mej".

Nota navaja, da je jugoslovanski narod vkljub vsemu ohranil mir in treznost, ker zaupa v Zvezo narodov kot zaščitnico miru. Jugoslovanska

vlada radi tega apelira na Zvezo, od katere pričakuje, da bo vzpostavila zaupanje v mednarodno pravičnost in v moravnost, ki je bila hudo prizadeta po tragičnem marseilleskem dogodku.

KAKO BODO "VZGAJALI" ITALIJANSKO MLADINO

Italijansko Balillo bodo sedaj reorganizirali. Tako je napovedal drž. podtajnik za vzgojo Renato Ricci. Rekel je, da bo Balilla še nadalje "prostovoljna" organizacija, a preuredili jo bodo v toliko, da bo postala "centrala za pripravljanje otrok na vojaške življenje". V "Balilli" bo več oddelkov: otroci od 6 do 8 let se bodo imenovali "volkuljni sinovi" (Figli della Lupa); med "ekskurzioniste" bodo spadali oni od 8 do 12 let; med "mušketirje" oni od 12 do 14; med "avantgardiste" tisti od 14 do 16 let, dočim bodo dečki od 16 do 18 let balillski oddelki strojnih pušk.

Tako se bo z militarističnim duhom zastrupljal naraščaj že od rane mladosti dalje.

HUD PORAZ BOLIVIJCEV V CHACU

PARAGVAJSKE ČETE SO ZLOMILE ODPOR SOVRAŽNE VOJSKE PRI BALLIVIANU TER ZASEDLE TO VAŽNO UTRDBO OB PILCOMAYU. — ŽALOSTNA BILANCA DOSEDANJIH BOJEV IZK AZUJE 50.000 ČLOVEŠKIH ŽRTEV

Pred približno tremi meseci je prvobni poveljnik paragvajskih čet v Chacu Estigarribia sprožil veliko ofenzivo proti bolivijski utrdbi Ballivián, ki se nahaja ob reki Pilcomayo, ki tvori mejo med Argentino in spornim chacovskim ozemljem. Ofenziva je trajala več dni, a ni dosegla uspeha. Bolivijci so se bili močno utrdili in posrečilo se jim je odbiti vse napade, dasi so bili ljuti.

Estigarribia pa se ni kar tako odpovedal svojim načrtom. Smatral je Ballivián po pravici za eno izmed najvažnejših bolivijskih oporišč v Chacu, ki ga je treba zavzeti, pa je na drug način poskušal srečo. Izmisli si je drugo taktično potezo: bolivijskih čet je bilo okrog Balliviana vse preveč; ako naj ofenziva doseže uspeh, je bilo treba nekaj teh čet izvabiti drugam. Estigarribia je rati tega poslal nekaj oddelkov proti Picuibu in Parapitiju, takorekoč v osrčje chacovske pustije, kjer so petrolejska ležišča. Upal je, da bodo ti oddelki privabili za seboj večji del bolivijske vojske, pa se mu je to upanje tudi v resnici izpolnilo. Bolivijski vrhovni poveljnik Panaranda in njegov pomočnik polkovnik Toro sta

res padla v past. Ustrašila sta se brzega napredovanja paragvajskih oddelkov v zgoraj navedenih smereh in mislila, da si je poveljništvo sovražne vojske izbralo drugo pot za prodiranje, ko je videlo, da pri Ballivianu ni mogoče ničesar opraviti. Proti severu sta radi tega poslala močne čete, ki sta jih vzela iz Balliviana, El Carmen in Strongest. V Parapitiju in Villazónu sta zbrala nič manj ko 15 regimentov proti malemu številu paragvajskih oddelkov ter odredila ofenzivo. Seveda so se morali Paragvajci umikati in v La Paz so se že veselili, da se je vojna sreča končno nasmešila tudi bolivijski vojski. Estigarribia pa se je pripravljaj na odločilni udarec proti Ballivianu in drugim utrdbam, ki so bile v zvezi.

Delo njegovih čet je bilo olajšano, ker je bila bolivijska obramba močno oslajljena: 14. t. m. je padel "fortin El Carmen", dva dni pozneje pa tudi Ballivián, najmočnejša bolivijska utrdba v Chacu. Paragvajci so zajeli 7.000 vojakov ter mnogo orožja in municije: 8 topov, 32 havbic, 76 težkih strojnic, 395 brzostrelnih pušk, na tisoče pušk, milijone nabojev, mnogo živit itd. Vrednost plena cenijo na

približno tri milijone dolarjev.

Za bolivijsko vrhovno poveljništvo, navdušeno radi lahkih zmag na severu, je bil poraz pri Ballivianu kakor strela z jasnega. V svojih poročilih skuša prikriti svojo veliko zadrego in vprav naivno razlaga, da je bil Ballivián "izpraznjen", ker da ni imel nobene posebne važnosti več. Ta je seveda bosa. Resnica je, kakor smo že rekli, da je bil Ballivián najmočnejša postanka Bolivijcev v spornem ozemlju in da po porazu prav za prav ni več mogoče govoriti o bolivijskem "Gran Chacu".

Bilanca dosedanjih bojev je kaj žalostna: po poročilih iz Asunciona je padlo na bolivijski strani preko 50.000 vojakov. Paragvajci so zajeli 3 polkovnike, 16 podpolkovnikov, 26 majorjev, 70 častnikov, 22.500 vojakov, vrednost vojnega plena pa računajo na 7 milijonov dolarjev. Če prištejemo k temu še človeške izgube, ki so jih utrpeli Paragvajci, in pa njihovo materialno škodo, se nam pokaže v vsej svoji veliki žalosti slika grozot, ki si jih prizadevata državi z ljudmi iste krvi in istega jezika, ki se bore za koristi tujih gospodarskih magnatov.

VELIKE POPLAVE V BOSNI

Radi velikih nalivov so nastale poplave v mnogih krajih Bosne in Hercegovine. Reka Neretva je ponekod prestopila bregove in mestoma narastla kar celih deset metrov. Mnoge vasi so pod vodo, ki je poškodovala tudi poti, železniške proge mostove. Telefonske in brzojavne zveze so prekinjene. Voda je popolnoma pokrila vasi Stolac in Konjic in je prebivalstvo moralo pobegniti v višje ležeče kraje.

Poročila pravijo, da poplavna katastrofa k sreči ni zahtevala človeških žrtve.

Trinajst smrtnih obsodb je izreklo sovjetsko sodišče v Taškentu proti tamošnjim kmetovalcem, ki so vršili sabotažo v državnih bombarnih nasadih.

INDUSTRIJSKI NAPREDEK RUSIJE

V Moskvi so bili objavljeni statistični podatki o povprečni dnevni industrijski proizvodnji, nanašajoči se na september t. l. V tem mesecu so izkopali dnevno 250 tisoč ton premoga, pridobili vsak dan po 66 tisoč ton petroleja, producirali po 35 milijonov kilovattov električne struje, dočim so plavži vsak dan dali po 30.000 ton jekla in 27.800 ton litega železa. Tovarne avtomobilov so izdelale dnevno po 184 tovornih avtov in 45 avtomobilov.

Dosedanja letošnja proizvodnja je višja nego ona iz leta 1913, ko je ruska industrija dosegla pod carskim režimom višek svojega razvoja.

ARGENTINSKE VESTI

Novo notranje posojilo

Vlada je razpisala novo notranje posojilo v znesku od 50 milijonov pesov; obrestna mera znaša 4 in pol od sto, za amortizacijo, ki se bo vršila potom žrebanja, je pa določena polodstopna mera. Ker se obveznice prodajajo po \$5.50, nosijo obresti v resnici letnih \$ 5.27.

S tem posojilom hoče argentinska vlada izvesti repatriacijo in konverzijo onih arg. obveznic iz let 1907 in 1909, ki so 5-odstotne in glede katerih še ni bila izvršena konverzacija, t. j. še ni bilo izvedeno znižanje obrestne mere. Z drugimi besedami povedano, je namen posojila ta le: zamenjati tujega upnika, kateremu treba plačevati v tuji valuti, z domačim upnikom mu bo država odplačala svoj dolg v argentinskem denarju, obenem pa znižati tudi obresti. Poskrbljeno je sicer, da se bodo mogle nove obveznice placirati tudi v inozemstvu, a obresti in amortizacija se bodo plačevale po fiksnem razmerju od 500 francoskih frankov za vsakih 200 pesov, kar končno pomeni, da so obveznice plačljive samo v argentinskem denarju, kajti na prostem denarnem trgu dobi človek danes za 200 pesov ne 500, marveč 770 fr. frankov.

Operacija se je izvršila z garancijo tukajšnjih bank, 17 po številu, ki so kupile obveznice ter jih sedaj prodajajo občinstvu. Že v prvih dneh je bilo podpisanih več ko polovica obveznic, kar je pač dokaz, da imajo tukajšnji kapitalisti zaupanje v finančno politiko vlade ter nikakor ne računajo na inflacijo ter z njo združnim novim razvrednotenjem argentinskega denarja. Saj bi brez tega zaupanja vlada sploh ne mogla razpisati posojila v arg. denarju. Kdo bo danes vložil svoj dolar v državne papirje, ako računa, da bo vrednost pesa padla in bodo torej papirji — ne nominalno, pač pa v blagu — mnogo manj vredni? Razumljivo je sicer, da širi opozicija alarmantne vesti o nadaljnji finančni politiki vlade, vendar pa človek, ako je razsoden, ne sme teh vesti brez pomišljanja smatrati za evangelij ter z njimi begati še svojega bližnjega. Z razpisanjem posojila v arg. valuti je vlada prav odločno demantirala vznemirljive vesti, ki so se širile v poslednjih tednih.

Za izboljšanje trgovinskih odnošajev med Argentinijo in Češkoslovaško

Prejšnji teden se je vršil na češkoslovaškem poslaništvu ustanovni občni zbor češkoslovaške trgovske zbornice. Zboru je predsedoval poslanik g. Machaty, ki je podal navzočnim podrobno poročilo o današnjem stanju trgovine med Češkoslovaško in Argentinijo ter je povdarjal potrebo, da se trgovinski odnošaji med obeh republikama kolikor mogoče izboljšajo. K temu naj pripomore nova trg. zbornica v Buenos Airesu. Zborovalci so imenovali poseben odbor, kateremu predseduje inž. R. Lehky in ki ima nalogo izposlovati podelitev juridične osebnosti. Pozneje se bo ustanovila v Pragi argentinska trgovska zbornica.

Nov most

Vlada je določila znesek od 648.473 pesov za nov most, ki ga predvideva načrt za regulacijo Riachuela in ki bo nadomestil sedanjí most pri Paso de la Noria. Dela se bodo kmalu pričela.

Nenavaden protest

V laplatski jetnišnici, ki se nahaja na ulici št. 14, se je pretekle dni dogodil nenavaden slučaj. Vodstvo jetnišnice je bilo odločilo, da je treba petorica nevarnih jetnikov, ki so bili radi roparskih napadov in ubojstev obsojeni na mnogo let ječe, zapreti v dve posebni celici ter jih tako ločiti od ostalih "gostov". Prizadetim pa samotarenje očitno ni bilo po godu. Ker besedni protesti niso nič pomagali, so segli po drugem sredstvu: z brivno britvijo so si nekoliko razrezali trebuhe, nato pa alarmirali stražo s hudim stokanjem. Prepeljati so jih morali v jetniško bolnišnico, kjer so jih zašili in obvezali. Pri zasliševanju so obrazložili, zakaj so hoteli izvršiti "karakiri".

Trdna korenika

Rosarijski novinarji so izsledili, da živi v tamošnjem mestu, v ul. Almafuerte, neki Valdez Ramos, ki je pred nedavnim obhajal svoj 116. rojstni dan. Mož živi prav skromno od miloščin, ki mu jih dajejo dobri ljudje.

Ojačenje čet ob Pilcomayu

Radi poraza, ki ga je doživela bolivijska vojska pri Canjada el Carmen in pri Ballivianu, so mnogi njeni oddelki bežali na argentinsko ozemlje, da rešijo kožo. Argentinska vlada je bila radi tega primorana odpustiti na mejo ojačenje. Vojaštvo ima nalog, da razoroži bolivijske ubežnike ter poskrbi za njihovo internacijo v krajih, ki so dovolj oddaljeni od meje. Četam poveljuje general Carrinelli.

Za nove šole v pokr. Santa Fe

Poslanska zbornica pokrajine Santa Fe je odobrila od vlade predloženi načrt, ki določa vsoto od 5 milijonov pesov za nova šolska poslopja. Pokrajinska vlada namerava z gradbo novih šol ne samo izboljšati položaj šolstva v Santa Fe, marveč tudi znižati število brezposelnih.

Novo vodstvo nac. demokratov

V La Plati se je vršilo v soboto zvečer zborovanje delegatov nacionalno demokratskih organizacij. Za predsednika novega vodstva stranke je bil izvoljen poslanec dr. Fresco.

Volitve v La Rioja

V pokrajini La Rioja so se vršile v nedeljo volitve, pri katerih so značali antipersonalistični demokrati. Za guvernerja je bil izvoljen dr. Cáceres. Nacionalni demokrati trdijo, da volitve niso potekle v redu, pa zahtevajo radi tega, naj se razveljavijo.

Davek na zapuščine

V zvezi z unifikacijo notranjih davkov, je vlada poslala kongresu načrt za novi zapuščinski davek, ki bo progresiven od 1 do 12 od sto. Od 1. januarja 1935 do 31. decembra 1939 bo vlada prejemala, po tem zakonskem načrtu, davek, ki bo znašal: za zapuščine od \$ 20.000 do 30.000 1 od sto; od 30.001 do 40.000 2 od sto; od več ko 40 tisoč do 50 tisoč 3 od sto; od več ko 50 tisoč do 75 tisoč 4 od sto, in tako dalje; od zapuščin, katerih čista vrednost bo znašala več ko milijon pesov, bo država prejela 12 od sto. Davek bo imel značaj pokojnikovega dolga napravn državi ter se bo moral odrajtati še preden se izvrši razdelitev zapuščine med dediče.

Predsednik "frigorifica Anglo" aretiran

Argentinski sedaj je imenoval posebno komisijo, kateri je povelil naloge, naj uvede preiskavo o mesni trgovini. Ako je komisija hotela to izvršiti, je morala seveda pregledati poslovne knjige raznih klavnic in frigorificov. Tu je pa takoj naletela na odpor in so vodstva klavnic privolila v pregled svojih knjig šele, ko je komisija nastopila z vso odločnostjo. Nad vse trmatega pa se je pokazal ravnetelj "Frigorifica Anglo" mister Tootell. Knjigovodjam, ki so se mu predstavili ter mu obrazložili, da so prišli preučevati produkcijske stroške podjetja, katero on vodi, je kratkoma lo izjavil, da ne bodo nič opravili, ker da je zadevne dokumente že zažgal ter nameščencem prepovedal dati kakršnakoli pojasnila, ki bi bila v zvezi v vprašanjem proizvodnih stroškov. Mister Tootell je te besede ponovil tudi pred senatno komisijo, ko ga je pozvala na odgovor.

Komisija je radi tega takoj odredila njegovo aretacijo. Mister Tootell pa seveda ni naveden jetnik in se mu v "zaporu" ne godi hudo; dolgačas mu preganja njegov odvetnik dr. Ceccar Varela.

Bodite previdni!

Dasi se je letošnja kopalna sezija končaj prišla, znanamuje kronika že tri smrtne nesreče. V Vicente López je utonil 32-letni A. Makintosh, pri izlivu reke Carabelas je voda požrla 23-letnega A. Becacessija, pri San Isidru pa je našel smrt v vodi 21-letni A. Alfano. Vsi trije so bili kolikor toliko dobri plavalci, a so zašli v vrtince, iz katerih se niso mogli rešiti. Pri kopanju v reki je potrebna največja previdnost in nespametno postopa človek, če se preveč zanaša na svoje plavalke sposobnosti.

Expreso „GORIZIA“

Najstarejše prevozno podjetje za mesto in na vse strani dežele Zmerne cene in solidna postrežba
FRANC LOJK
Calle Bompland No. 709
Začetna pri ul. Dorrego 931, v bližini Triunvirato 1500
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

V VROČIH DNEH

Pokajna vročina, ki je v Buenos Airesu za marsikatero prav posebno neznasna, ker je zrak ponavadi prenasčen z vlago, bo kmalu pritisnila z vso cilo. Zato je dobro, da se pravočasno spomnimo na nekatere stvari, ki jih mora človek vedeti za pasje dneve.

Da niti ne govorimo o težjih in najtežjih obolenjih, so prebavne motnje, netečnost, glavobol in podobne stvari prav pogosta posledica poletne vročine. Krivi smo večinoma sami, ker se ne znamo ali nečemo izogniti hudim vročinam. V poletju ni dobro preležati in presedati cele ure brez gibanja po soncu. To ni samo nezdravo, temveč tudi skrajno nevarno. Če se že hočemo sončiti (kar je sama na sebi zelo zdrava stvar), potem moramo storiti to tako, da ležemo le za kratke čas na sonce, potem spet pošetamo, pri čemer moramo obiskati ti tudi senca. O obleki in obnavi menda že vsak, kakšna bi morala biti poleti (čeprav se vsak ne ozira v tem pogledu na pamet in dober nasvet), pač pa jih ni mnogo, ki bi vedeli, da so lasje naravna zaščita glave in da je zato popolnoma pogrešno izbriti jih do tal in stopati potem gologlav po soncu. To ima za posledico lahko trajne kvare. Lahko, luknjičavo pokrivalo je prijetno tudi v največji vročini, če že nimaš las — seveda pa spadajo težki in nepreproščni klobuki za ta čas v omaro.

Kar se tiče hrane, bi moral pač vedeti vsak kdo, da je zelenjava ta čas najbolj primerna, da ti pomaga prenašati vročino, nezmerno pitje kakršnihkoli pijač, naj si bo tudi vode, pa je na vsak način škodljivo. Potiš se potem neprestano in si še bolj žejen. Najnaravnejša in najboljše "pijača" je v vročih dneh pač mnogo svežega sadja, vroč (ne hladen) čaj po žličkah je tudi izvrstno sredstvo za odžejanje.

Če hočeš imeti hlad v stanovanju, zatemni prostore, ko si jih dobro prezračil, preden posije močno sonce vanje, ymesna vprata pa pusti odprta, da ne postane zrak dušljiv.

Velika nesreča v Banfieldu

V Banfieldu se je dogodila v ponedeljek popoldne težka nesreča v neko mali tamošnji tovarni umetelnih ognjev, ki je delovala brez dovoljenja oblasti. Pri mešanju razstrelilnih snovi je nastala silna eksplozija, ki je poglala barako v zrak ter povzročila takojšnjo smrt treh mladotnih, ki so bili tam zaposleni; pozneje so izmed ranjenih še štirje umrli, drugih osem pa zdravijo v bolnišnici. Stanje štirih ranjencev je nad vse nevarno in so zdravniki že skoro obupali, da jim bi ohranili življenje. Strašna nesreča, katere žrtve so postali skoro sami mladotni otroci, ki so si z nevarnim delom služili vsakdanji kruhek, je naredila globok vtis povsod ter izzvala komentarje o čudnem postopanju oblasti, ki niso izvajale zadostnega nadzorstva.

CENJENI ROJAKI!

Jutri, 25. t. m., od 5. ure pop. dalje, bo igral na dvorišču "SLOVENSKE GOSTILNE", Trelles 1167 (pol kvadre od Gaone) orkester društva "Tabor" France Kurinčič.

POIZVEDOVANJA

Kr. jugoslovansko poslaništvo v Bs. Airesu (Charcas 1705) poziva izseljenca Hija Divjaka, da se javi pri zgoraj imenovanem poslaništvu.

FOTO "DOCK SUD"

Darujem za vsakih šest slik eno sliko v barvah
MARKO RADALJ
Specialist v modernem slikanju.
Facundo Quiroga 1275 Dock Sud

Z MIRNIM SRCEM SE LAHKO ZATEČETE

ZASEBNO KLINIKO

Calle Ayacucho 1584 U. T. 41 - 4985 Buenos Aires

V VSAKEM SLUČAJU

KO CUTITE, DA VAM ZDRAVJE ZDRAVNIKE IN NAJMODERNASI KLINIKI SPECIALIZIRAN NI V REDU. NAŠLI BOSTE V NEJŠE ZDRAVSTVENE NAPRAVE

UPRAVITELJ NAŠ ROJAK DR. K. VELJANOVIĆ

NAŠA KLINIKA JE EDINA SLOVANSKA KLINIKA. KI SPREJEMA BOLNIKE V POPOLNO OSKRBO, IN SICER PO JAKO ZMERNIH CENAH. IZVRŠUJEMO TUDI OPERACIJE

POSEBEN ODDELEK ZA VSE ŽENSKÉ BOLEZNI IN KOZMETIKO

Sprejemamo od 14. do 20. ure.

Izseljensko društvo „Tabor“

priredi v NEDELJO, 2. DECEMBRA, ob 4.30 popoldne, v društvenih prostorih Calle Paz Soldán 4924 (blizu paternalne cerkve)

VELIKO VESELICO

povodom otvoritve novih društvenih prostorov in izseljenske nedelje

SPORED:

1. Nagovor
 2. Deklamacija
 3. Kavarica, kuplet, poje gēna Lipičarjeva
 4. Deklamacija
 5. Kuharice, prizor, v kat. nastopi 6 deklic
 6. **ČE STA DVA.**, veseloigra v enem dejanju (Vloge so v rokah igralcev: Dečmana, Lipičarjeve, Špule, Godine, M. Mavčeve, I. Berginca in A. Berginca).
- Virral bo društveni orkester in bufet bo točil izborno čórdobsko pivo.
PO SPOREDU PLES.

RAZNE VESTI

Japonci so začeli prodirati na Mongolsko, tako poročajo sovjetski listi, ki vedo povedati, da grade japonski vojaški oddelki strateške ceste in utrbe za topove v pokrajini Čaharen ki spada sedaj še pod Mongolijo, a so jo rumeni zavojevalci na nekem novem zemljevidu že vključili v Mandžurijo.

Združene države bodo dovolile Rusiji kredit od 100 milijonov dolarjev, ki jih bo pa morala sovjetska vlada uporabiti za nabavo raznega blaga v zvezdnati republiki.

71 oseb je ubila strela v East Londonu, na Rtiču dobre Nade. Brzojavka pravi, da so sedeli pri pojedini na terasi, ko se je sprožila nevihta, ki je povzročila nesrečo.

Monarhisti v Avstriji se vedno bolj množijo. Avstriji pač ne morajo pozabiti starih, zlatih časov, ko so imeli na Dunaju cesarja. Oton Habsburški, ki upa, da bo zasedel prazni prestol svojega očeta, je bil doslej ime novan za čestnega občana v ni manj ko 308 avstrijskih občinah.

Italijanski konzulat je napadla skupina oboroženih mož v abesinskem mestecu Gondarju, ob jezeru Tana. Eden izmed stražnikov konzulata je bil pri tem ustreljen, šest pa jih je bilo ranjenih. Potom svojega poslanika v Addis Abebi je italijanska vlada zahtevala zadoščenje.

Kardinal Pietro Gasparri je umrl pretekle nedeljo v Rimu. Imel 82 let. Ko je bil 25 let star, je postal duhovnik, pozneje je bil papežev odposlanec v nekaterih južnoameriških republikah, leta 1907 pa je bil imenovan za kardinala. Celih štirinajst let je imel odgovorno mesto vatikanskega državnega tajnika, katero je zapustil šele po razrešitvi dolgoletnega spora med Sv. Stolico s sklenitvijo lateranskega sporazuma. Vodil je dela za kodifikacijo cerkvenega prava in radi svoje velike učenosti je bil imenovan tudi za člana italijanske akademije znanosti.

Na nenavaden način si je vzel življenje poljski podčastnik Mikolajczyk v Sydgoszozu. Izkopal je 50 cm globoko luknjo, jo napolnil z dinamom.

tom, legel nanjo, ter nato povzročil eksplozijo. Nič ni ostalo on njega, le nekaj kosčkov uniforme so našli.

Nenavadna nesreča se je dogodila v San Constanzu pri Anconi. V sobi, kjer je ležalo truplo mlade žene, ki je bila umrla pri porodu, se je nabralo toliko ljudi, da se je pod udrl. Petnajst oseb je bilo pri tem ranjenih, nekatere prav hudo.

Ni kaj preveč se ne razumejo fašistični heimwehrovci in katoliške "Sturmsharen" v Avstriji. V torek so si v Inomostju tako junaško skočili v lase, da je morala posredovati policija.

Novo zasedanje angleškega parlamenta je otvoril kralj Jurij s kronskim govorom, v katerem je povedal, da bo vlada še dalje podpirala Zvezo narodov in razorožitvena prizadevanja. Najbolj nujna notranja vprašanja pa so, poleg odobritve drž. proračuna, zmanjšanje brezposelnosti, zaščita trgovinske mornarice ter izboljšanje zračnih prometnih zvez.

Nekateri ameriški borzni magnati so pripravljali fašistični pohod na Washington. Pohod naj bi izvršili veterani pod poveljstvom majorja Butlerja, bivšega poveljnika mornariške pehote. Njihove načrte je razodel Butler sam, ki je bil odločno zavrnjen pomde finančnikov. Posebna parlamentarna komisija je uvedla preiskavo.

Na smrt so obsodili v Budimpešti avstrijskega državljana Matuschko, ki je bil izvršil atentat na železnico te s tem povzročil težko nesrečo, v kateri je zgubilo življenje 22 potnikov, te jih je bilo 14 ranjenih.

100 dolarjev	9.3
100 lir	33.8
100 šilingov	72.0
100 mark	160.0
1. funt st.	198
100 fr. frankov	26.2
100 čsl. kron	16.6
100 dolarjev	397.0

TEODOLINDO RODRIGUEZ VALERIJE GODINA

Mozaiki vseh vrst — Imitacije marmornja — Zastopstvo cementa "San Martin"

Konstrukcije, preuredbe in popravila zgradb. — Zdravstvene in elektriške naprave
Gradbeni material

ANASCO 2763 .UT.59 Paternal 1925

POZOR!

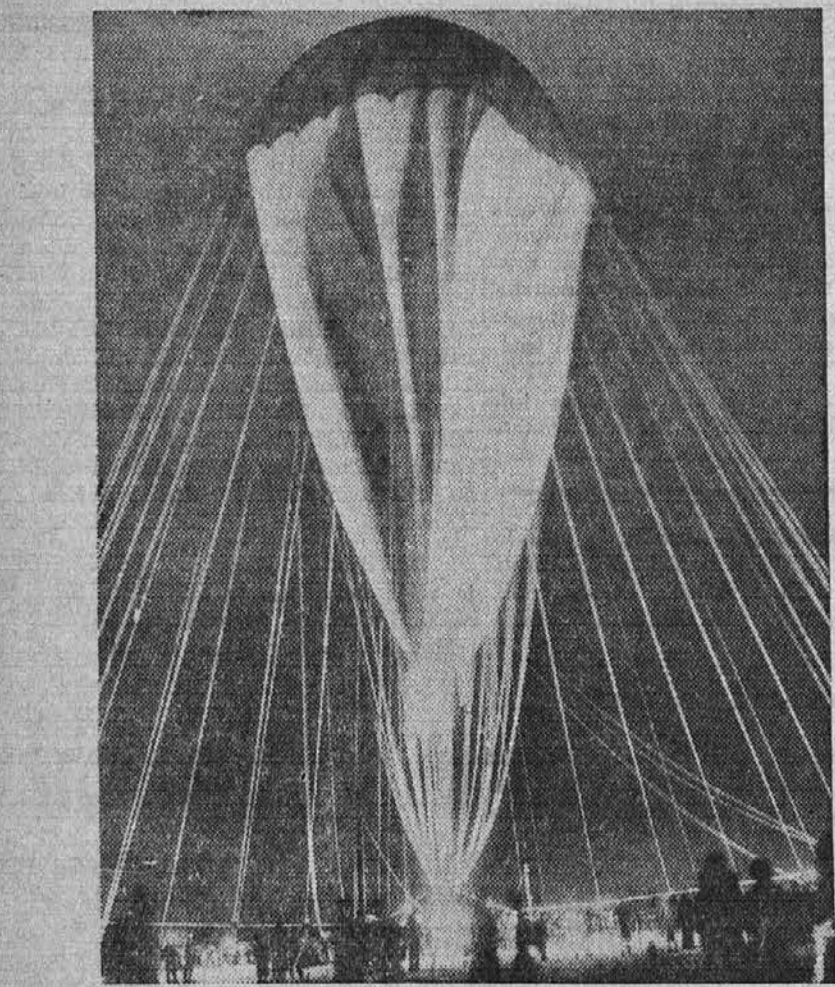
Slov. babica dipl. v Pragi in Bs. Airesu, specializirana v porodniških in vseh ženskih boleznih s 25 letno prakso in priporočila slov. ženskam, ki se čutijo bolne. — Prvi pregled brezplačen. — Sprejema od 7—21 in ob nedeljah od 8—20 ure. Sprejema tudi porodnice v oskrbo.

FILOMENA BENEŠ-BILKOVA
LIMA 1217 U. T. 23—3385

ALBERT BELTRAM

priporoča cenj. rojakom svojo trgovino črevljev, šolskih potrebščin in tobakarno. Ima veliko izbero cpat in nudi najbolj ugodne cene

Dto. Alvarez 2288, esq. Trelles

Kako izgleda stratosferni balon: s tem, ki ga kaže slika, se je dvignil J. Piccard s svojo ženo 17.000 m visoko

KROJAČNICA

LEOPOLD UŠAJ

Vam nudi najboljšo postrežbo. Ne izbero imate vsakovrstno blago.

Zmerne cene.

Diplomirana Krojačnica

GARMENDIA 4973 — PATERNAL

(Pol kvadre od postaje)

KROJAČ

Izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela. Obleke od \$ 55 do 120. Hlače fantazija od \$ 10 do 28. Delo prvovrstno. Blago iz najboljših tovarn. Olajšave za plačevanje
MAKSIMILIJAN SAURIN
VARNES 2191 Buenos Aires (nasproti postaji La Paternal) — U. T. 59—4271.

ZA POUK IN ZABAVO

SLABOKRVNOST

Kri je vir splošnega presnavljanja, posredovalec izločanja, novih tvorov in prehrane, dihanja in regulator telesne toplote. Zategadelj je treba, da je krvna sestava zmerom pravilna. Prenasičenosti organov s krvjo pravimo hiperemija, pomanjkanju krvi v organih pa anemija.

Vse bistvene spremembe krvne sestave, naj si bido nenadne in močne (akutne), ali pa počasne (kronične), utegnejo časih silno kvarno vplivati na prehrano in delovanje posameznih ali vseh telesnih organov.

Zdravnik ugotovi pri bolniku krvno bolezen, če kljub hudemu obolenju ne najde zadostne organske poškodbe, ki bi utegnile biti vzrok bolezni, zraven pa še mikroskopska ali kemična preiskava krvi pokaže bistveno razliko od normalne krvi.

Pri nekaterih krvnih boleznih so obolenja barvna in brezbarvna krvna telesa in pri nekaterih so se ostale kemične raztopljene sestavine krvi skrite ali zvedenile. Vzroki za krvna obolenja so različni:

1. V kri zajdejo od zunaj ali iz te-nakupičijo običajne v čezmerni količini, ali pa preidejo v kri strupene snovi. Vse eno je, ali so te snovi posledica kemične preosnove, ali direkt ni telesni strupi, pogosto pač napadajo ledvice in jetra, morda so tudi vzrok za tvorbo rakovega tkiva.

2. Kri prejema premalo snovi, ki so potrebne za pravilni krvni obtok.

3. Snovi, ki bi jih morala kri izločati, ostanejo v žilah.

4. Važne sestavine, ki jih kri neobhodno potrebuje za pravilno delovanje, se prenašajo izločajo in ne nadomeščajo v dovoljeni meri in pravem času.

Akutno obolenje krvi spoznamo, če ni obolen noben važnejši organ, pa se pri bolniku pojavi premočno utripanje žile (mnogo več ko 100 utripov na minuto) hitro dihanje (več ko dvajsetkrat na minuto), zvišana telesna toplota (nad 38 stopinj), glavobol, ali nervozni pojavi, torej razburljivost, nemirno spanje, omotica, ali če gre bolniku na delirij in fantaziranje. Tako bolezensko stanje imenujemo diskrazijo.

Pri kroničnih obolenjih krvi, med temi pri kaheksiji, se niti utripanje

žile ne pospeši, niti se ne zviša telesna toplota, niti se ne pospeši dihanje — niti bolnik ne čuti posebnih bolečin. Bolnik je videti slab, koža je rumenkasto rjava in zaudarja na kovinasto borvo.

Obolenja perniciozne anemije (smrt no nevarna slabokrvnost) se pojavijo časih kot samostojne bolezni ali pa sekundarno kot posledica obolenja mezo-govnic, raka ali sličnih hudih bolezni. Na splošno rečemo takim pojavom krvni razkroj.

Pri vseh teh najhujših krvnih obolenjih, ki izdajo bolnika že na daleč, ker se zdi zlatenčast, si mora bolnik poleg kopanja, svežega zraka in solnca strogo urediti svojo dieto. Svoječasno skušali te bolnike zdraviti z lahko dieto in zdravili. Vendar niso dosegli stvarnih uspehov.

Šele leta 1926. sta ameriška zdravnik Minot in Murphy poskušala pri perniciozni anemiji z jetrno terapijo. Doslej je to še najuspešnejši način bolniške diete.

POL KROMPIR, POL PARADIŽNIK

Po 10letnih poskusih je uspelo nekemu vrtnarju v Massachusettsu vzgojiti baje rastlino, ki daje ob koreninah krompir, ob steblih pa paradižnike. Mož je opazil, da so krompirjeve korenine močnejše nego paradižnikove in si je mislil, da bi kombinacija obeh rastlin dala boljše paradižnike.

Rastlina v sedanjih obliki je to domnevo v resnici potrdila, ona ne daje samo zdravega krompirja, temveč do seže s svojo pricerpljeno paradižnikovo rastlino 3 m v višino in daje veliko več sadu nego normalno. Vrtar skuša sedaj odpraviti še nekatere napake svojega poskusa, med katere spada n. pr. to, da cepljena stebila rada ovenejo.

PREKOMORSKA POŠTA

Iz Evrope dosepejo

26. Pssa. Giovanna, C. Sto Tome in Jamaïque
27. Mendoza
28. Gral. Osorio
30. Alm. Star in H. Princess

Proti Evropi odplovejo

24. M. Olivia in Massilia
27. Conte Grande
28. Delfino, Almanzora
29. Orania in H. Chiftain
30. Mendoza

ŽENSKI KOTIČEK

ŠKODA, KI JO POVZROČA LJUBEZEN

Pesniki vseh narodov in časov so opevali ljubezen in jo poveljevali v nesmrtnih delih. Tako je bila, je in bo ljubezen neizogibni rekvizit umetnosti vseh dob.

Bruselski učenjak, prof. de Bruyn, pa se je zdaj lotil obdelovati ljubezen za popolnoma nove strani: ljubezen ga zanima kot matematika. Kot matematika je profesor trezen človek, ki mu ne zadoščajo zgolj metafore in duhoviti izreki. Zato je izračunal s pisalom, koliko stane ljubezen.

De Bruyn pravi, da ima ljubezen vse polno posprenjih pojavov. Eden teh pojavov je posedanje na klopih. Pomladi in jeseni so vse klopije po parkih in javnih vrtovih zasedene do zadnjega prostora. Zaljublenci pa se ne zadovoljujejo samo s posedanjem na klopih, marveč režejo v les tudi črke svojih imen, katere oklepajo srčne figure.

Ta način tratenja časa zaljubljenec pa že povzroča neke stroške. — Bruselski magistrat plača za takšno ljubezen vsako leto 20.000 frankov, ker mora izmenjati klopi, odnosno nadomestiti poškodovane dele z novimi. Stroški pa bi silno narasli, pravi prof. de Bruyn, če bi izračunali "škodo ljubezni" v vsej Belgiji ali n. pr. v Evropi. Da, koliko stanejo v les rezani izlivi ljubezni na vesoljnem svetu!

A ljubezen se ne zadovolji samo z uničevanjem klopi, poškodovanjem drevesnih debel. Ameriške statistike hranijo dokaze, da povzroča ljubezen tudi mnogo prometnih nesreč. 40 odst. prometnih nesreč pripisuje belgijski profesor zaljubljenosti mladih parov v Ameriki. Tako strašno slepo gospodarita tamkaj ljubezen in flir! Saj je n. pr. jasno, da je dovolj, če vozač le s pogledom ošine lepe noge ženske na cesti — nesreča je tu! Včasih se seveda ozre tudi poželjivo po svoji lepi sosedki — posledica je, da avtomobil zavoji v drevo ali se prevrne v jarek. Koliko stanejo popravila avtomobilov? Tega nihče ne pove, ker ne ve. A tudi zavarovalnice proti poškodbam bi znale navesti kaj masne vsote o tem, kakšne vsote gre do za odškodnine ponesrečencem na ljubavnih izletih.

Ljubezen ima poleg tega važno vlogo v kriminalistiki. Pomislimo le na drame in tragedije, ki jih izziva! Od zapeljivosti do ločitve zakona je dolga pot, ki dobro prehranjuje advokate. Samo v Belgiji mora policija letno posredovati v kakšnih 130.000 primerih zaradi ljubezni. Sodni stroški s tožbami in ločitvami pa veljajo Bel-

MALI OGLASI

KROJAČNICA IN TRGOVINA
raznovrstnega blaga se priporoča
SEBASTIAN MOZETIČ
Osorio 5025 — Paternal
SLAMNIKI OD \$ 1.95 DALJE

ŠIVILJA - MODISTKA
izdeluje fine in navadne obleke po
najnovejši modi in zmernih cenah
Anica B. Dolšček
Calle Charlone 36, pol kvadre od ul.
Dorrego, poldrugo kvadro od Rivere.

ROJAKOM V VILLA DEVOTO
se priporoča slovenski mlekar
JOSIP BREZAVŠČEK
Raznaša sveže in pristno mleko na
dom. Točna in vestna postrežba.
Pje. Nene 1973 — Villa Devoto.

DR. MIGUEL F. VAQUER
Zdravnik bolnišnic Rawson in Sala-
Lerry. — Clínica General de Niños.
Tinogasta 5744 — UT. Liniers 548

kov za sestavo tega aparata samo 40
Din. V trgovinah pa se ga prodaja po
4 kovače.

☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

ZA KRATEK ČAS

Na lovu: "Pa je res čudno, da ni
nikjer nobenega tigra!"

Smola

"Ali je res, da se je vaša zaročenka
prejšnji teden poročila?"

"Res."

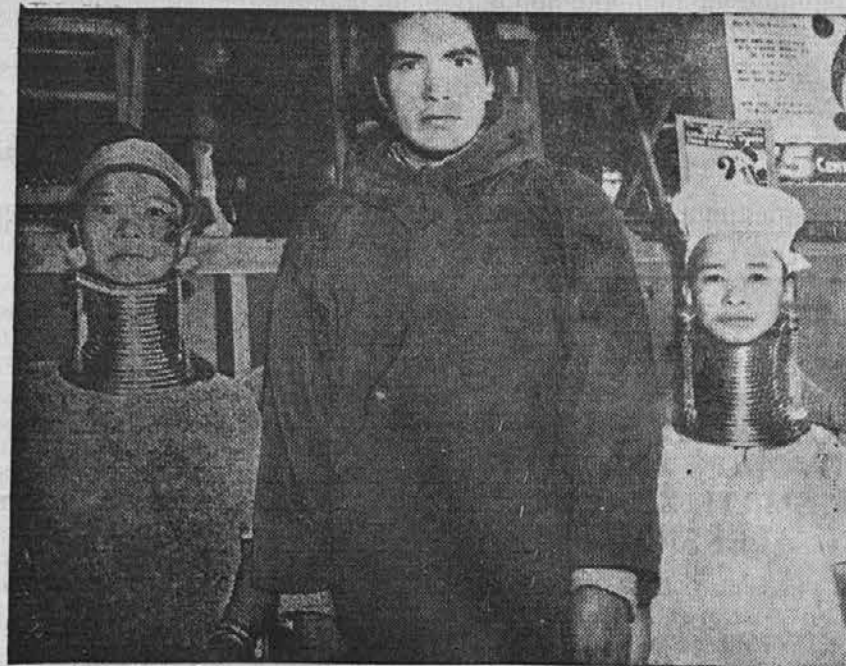
"Takšna smola!"

"Res!"

"Koga je pa vzela?"

"Mene."

gijo vsako leto okoli 60 milijonov
frankov. Ljubezen je torej draga reč,
zato bi morali v našašnji gospodar-
ski stiki z njo bolj skopariti.

Dve krasotici iz Birme sta prišli v New York kazat radovednim Ameri-
kancem modo iz svojih kraljev

Radi službe

K vojvodi Marlboroughu je pri-
šel nekoč mlad plemič s prošnjo za
kakšno mesto. Zaključil jo je z be-
dami: "Mylord, če dobiš to mesto,
si bom dovolil prinesiti vam tisoč gvi-
vsemu svetu."

nej. Nikomur ne bom o tem izdal
niti besede — na mojo čast." —
"Mladi mož", je dejal vojvoda, "hudik
vas vzemi, če mi ne prinesete dva ti-
soč gvinej. In povejte to brez skrbi
vsemu svetu."

KLINIKA SPECIALISTA ZA JUGOSLOVENE

ZDRAVIMO

SIFILIS 606-014. — Moderno zdravljenje
BLENORAGIA. — Moderno zdravljenje brez bolečin. — Prostatitis
vnetja in spolne bolezni.
KRVNE BOLEZNI. Slaba kri — oslabelost
SRCE. Srčne napake — hibe.
ZELODEC. Čreva — kislina — jetra.
Želodčne bolezni se zdravijo, vzrok, od kje izvira bolezen, po pro-
fesorju Glassner, zdravniku u niverze na Dunaju.
KOSTNE BOLEZNI. Sušica.
REVMATIZEM in OBISTI. Kila — zbadanje.
GRLO, NOS, UHO. Zdravljenje mrlzlice.
ŽENSKÉ BOLEZNI. Maternica, jajčnik, čiščenje (posebni oddelek)
OTROSKE BOLEZNI. Rakitika — otropelost.
NETROVA Glavobol.

Zarki X — Diatermia — Zarki ultravioletoas
LABORATORI ZA KRVNE ANALIZE — Wasserman — Tur —
Izpuščaji — lišaj.

Lastni sanatoriji z nizkimi cenami — Operacije za vse bolezni: jetra,
obisti, želodec, maternica, spolovilo

GOVORIMO SLOVENSKO

Urniki: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah
in praznikih od 9. do 12.

Pregled SAMO \$ 3.-

Ob nedeljah dopoldne pregledamo brezplačno vsakega, ki se nam
predstavi s tem listom

JARMIENTO 1017
ORDINIRA ob 10 do 12 i 14 do 20 SATI

Razbojnik Dubrovski

(Nadaljevanje)

Vrstila so se opustošenja, drugo hujše od drugega. Varno ni bilo niti na cesti niti v vaseh. Mnogo trojk, z razbojniki napolnjenih, se je pri belem dnevu vozilo po vsej guberniji. Razbojniki so ustavljali popotnike in pešce, prihajali v sela, napadali vlasteline in jim sežigali posestva. Glavar drhali se je odlikoval po svojem umu, drznosti in nekaki velikodušnosti. O njem so pri povedovali čudne stvari. Ime Dubrovskega je bilo vsem na jeziku; bili so uverjeni, da on in nihče drugi ne vodi teh roparskih pohodov. Le eni stvari so se čutili: Imetju Trojekurova so prizanašali; razbojniki niso niti ene žitnice pri njem oropali, niti enega voza odpeljali. Trojekurov, ki je imel navado, precejevati se, je pripisoval to prizanašanje pred vsem strahu, ki ga je znal vcepiti vsej guberniji, in tudi dobri policiji, ki jo je uvedel v svojem selu.

Spočetka so se sosedje smejali domišljivosti Trojekurova; vsak je čakal trenutki, da bodo nepovabljeni gostje posetili pokrovske soto, kjer bi našli vsega dovolj, naposled pa so bili sami prisiljeni priznati, da se ga razbojniki iz neznanega vzroka izogibljajo. Trojekurov je triumfiral in pri vsaki novici o novem ropu Dubrovskega se je šalil na rovaš gubernato-

rja, policijskih nadzornikov in orožniških komandantov, ki se jim je znal Dubrovski vedno izviti.

Med tem se je bližal 1. oktober, dan žeganja v selu Trojekurova. Toda preden preidemo k nadaljnjim dogodkom, moramo seznaniti čitatelje z novimi osebami in z onimi, ki smo jih imeli priliko samo omeniti v začetku naše povesti.

8 poglavje

Čitatelj bo najbrže uganil, da je hči Kirile Petroviča, o kateri smo že govorili, glavna junakinja naše povesti. Ta čas je imela 17 let in njena kratota je bila v polnem cvetju. Oče jo je bil blazno ljubil, vendar je tudi z njo obdeval z njemu lastno muhavostjo; med tem ko je hotel enkrat vsaki njeni najmanjši želji ustreči, je ravnal z njo drugič sirovo in nevljudno. O njeni hvaležnosti je bil prepričan; nikoli si pa ni mogel pridobiti njene zaupanja. Bila je vajena, skrivati pred njim svoja čustva in misli, saj ni bila nikdar na jasnem o tem, kako jih bo sprejel. Ona ni imela prijateljev in je želela v samotni. Žene in hčerke sosedov so pač ma lokdaj obiskale Kirilo Petroviča, kakerega zabave in razgovori so bili za možko družbo, a damam nepristopni. Naša krasotica se je redko javila sredi med gosti, ki so pirovali pri Kirilu Petroviču. Ogromna knjižnica, obstoječa po večini iz francoskih pisateljev 18. stol., ji je bila na razpolago, njen oče ni čital nikoli ničesar drugega kakor "Dobro kuharico", da je pomagal pri izbiranju jedil, in Maša

je z estetičnim čutom prebrskala vsa dela ter obstala pri romanih. Na ta način je samá izpopolnjevala svojo vzgojo, pričeto pod vodstvom gospodične Misojeve, kateri je Kirila Petrovič kazal veliko zaupanje in jo je bil naposled prisiljen poslati na drugo posestvo, ker so postale posledice te naklonjenosti preočite. Misojeva je ostala v dokaj dobrem spominu.

Bila je blaga ženska in ni nikoli zlorabljala zaupanja, ki ga je vidno ime la nad Kirilo Petrovičem, pri čemer se je razlikovala od drugih lahkoživk, ki jih je Trojekurov vedno menjaval.

Kakor je vse kazalo jo je Kirila Petrovič ljubil bolj kakor vse druge in temooiki malček, devetletni potepenček, katerega izraz v obrazu je spominjal na južni tip Misojeve, je bil pri njem vzgojen in pripoznal ga je za svojega sina ne glede na to, da je štel med svojaj tropo otrok, ki so se podili pod njegovim oknom in so bili Kirilu Petroviču podobni kakor kaplja kaplji. Za svojega malega Sašo je pisal Kirila Petrovič v Moskvo po učitelja Francoza, ki je prebival na Pokroviski v času, do katerega smo dospeli z našo povestjo.

Ta učitelj je Kirilu Petroviču ugajal zaradi svoje prijetne zunanosti kakor zaradi svojega svobodnega kretanja. Predložil je Kirilu Petroviču izpričevala in pismo nekega Trojekurova rojaka, pri katerem je živel štiri leta kot domači učitelj. Kirila je vse pregledal in je bil edino z mladostjo svojega Francoza nezadovoljen, ne da bi menil, da mladostj manjka-

ta potrpežljivost in mir, ki spadata k težavnemu poklicu domačega učitelja, nego je imel druge pomisleke, ki mu jih je hotel pojasniti. Kirila Petrovič ni govoril francosko in za tolmaka mu je služila Maša, katero je pustil tedaj poklicati. "Poidi sem, Maša, povej temu gospodu, da ga sprejemem, ampak samo pod edinim pogojem, da ne bo lažil za dekleti v moji hiši, sicer... Prestavi mu to!" Maša je zardela in k učitelju obrnjena povedala po francosko, da se oče nadeja od njega pametnega in dostojnega obnašanja. Francoz se je priklonil in odgovoril, da se bo ravnal po tem in da upa, pridobiti si njegovo spoštovanje.

Maša je besedo za besedo prevela njegov odgovor.

"Dobro, dobro", je odgovoril Kirila Petrovič. "Ne potrebujem niti spoštovanja niti naklonjenosti, njegovo delo je, da uči malega Sašo matematike in geografije. Preloži mu to!"

Marija Kirilovna je v svojem prevodu omilila sirove očetove izraze in Kirila Petrovič je odpustil Francoza; ta je odšel na krilo, kjer mu je bila odkazana soba.

Maša ni pokazala nikakega zanimanja za Francoza. Vzgojena v aristokratskih predsodkih je smatrala učitelja za neke vrste slugo ali rokodelca, in učitelji ali profesorji se ji niso zdeli možje. Tudi ni opazila vtisa, ki ga je napravila na Deforža, niti njegove zadrege in trepete ter spremembe nega glasu. Nekaj dni potem ga je često srečala, ne da bi mu posvetila

posebno pozornost. Na nepričakovan način pa je dobila o njem popolnoma drugo mnenje.

Na dvoru Kirile Petroviča so navadno vzgajali nekaj medvedov, ki so tvorili eno izmed glavnih zabav Pokrovskega dvora. V svoji prvi mladosti so medvede vedno prignali v obednico, kjer se je Kirila Petrovič z njimi igral po cele ure ter jih ščuval na mačke in pse. Ko so postali jačji, so jih privezali na verigo in jih pripravljali za gonjo na lovu. Včasih so katerega privlekli pred okna gospoškega doma in prikotalili predenj prazen vinski sod, čez in čez obit z žebelji; medved ga je obvohal in previdno skušal povzpeti se nanj in si pri tem ranil šape; razdražen je še bolj udaril po sodu in čutil še večje bolečine. Tedaj je zbesnel in rjoveč skakal na sod, dokler niso bedni zverini odvzeli predmet njegove jeze. Zgodilo se je tudi, da je Kirila Petrovič vpregel medvede v telego, posadil vanjo svoje goste in jih pognal na dobro srečo.

Največja šala zanj je bila, zapreti v sobo lačnega medveda in ga privezati z močno vrvjo na obroč, pritrjen v steni. Vrv ni segala prav do konca sobe, tako da je bil nasprotni kot varren pred napadom zveri. Navadno so novinca privlekli k vratom te sobe in ga nemudoma porinili pred medveda zaprti vrata in pustili nesrečno žrtev s kosmatim pustinjakom samo. Uboji gost je z opraskanimi rokami kmalu našel varni kot, čisto pa je bil celo tri ure prisiljen, k steni stisnjen, gledati, kako se razdražena lačna zver pred njim postavlja na zadnje

noge in s prednjim udarja rjoveč proti njemu. Tako je bilo plemenito zabavljanje ruskega gospoda.

Nekoliko dni po prihodu učitelja mu je prišla ta misel na um in skleuil je, spraviti slednjega v medvedjo sobo. V ta namen ga je velel neko jutro poklicati in ga je vedel hitrih korakov s seboj po temnih hodnikih. Naenkrat so se stranska vrata odprla, Francoza sta zgrabila dve slugi in ga hitro potisnila v sobo ter jo zaklenila. Ko se je učitelj zavedel, je zagledal pred seboj privezanega medveda. Zver je pričela gosti, obvohal je iz dalje svojega gosta in šla nadenj, postavivša se na zadnje noge. Francoz se ni ustrašil, mirno je stal in čakal napada, medved se je približal, Deforž je vzel iz žepa malo pištolo, pomeril v uho lačne zveri in ustrelil. Medved se je zvrnil. Odprla so se vrata, vsi so prihiteli, vstopil je Kirila Petrovič, jezni na tak konec svoje šale.

Kirila Petrovič je zahteval takoj pojasnilo o celi zadevi. Zakaj je imel v žepu nabasano pištolo? Poslal je po Mašo, ki je prihitela in prevedla Francozu očetova vprašanja.

"Nisem čul o medvedu, toda pištolo imam vedno pri sebi," je odgovoril Deforž, "ker ne trpim, da bi me kdo žalil, za kar v svojem poklicu ne morem zahtevati zadostnosti."

Maša ga je začudeno gledala in prevedla Kirilu Petroviču njegove besede. Kirila Petrovič ni ničesar odgovoril, ukazal je odpraviti medveda in pogegniti z njega kožo, potem se je obrnil k svojim ljudem in dejal: